

Millainen on meidän kouluympäristö?!

-ympäristön tutkiminen valokuvaten

Arkkitehtuurikasvatuksen tehtävä, 1-2 luokkalaisten kanssa

Pia Leppänen-Keränen, taide- ja taitoaineiden opettaja, Oulu-Opisto, Oulun kaupunki

Kevät 2017, Valokuvat ovat ottaneet Rajakylän koulun arkkitehtuurikerhon oppilaat

Välineet

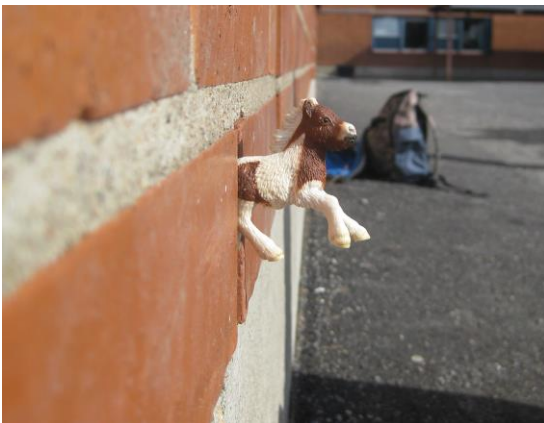
Digipokkari kameroita

Pieniä muovieläimiä, supersankari hahmoja, lego-hahmoja tms. (koko n. 5cm). Oppilaat voivat tuoda niitä kotoa tehtävää varten.

Tietokone digikuvien katseluun

Aloitus

Tutkitaan ensin karttaa. Katsotaan kartasta reitti, missä kuljetaan valokuvaamassa ja samalla opitaan hahmottamaan omaa koulua ja sen ympäristöä kartan kautta; mittasuhteita, matkaa ja etäisyyttä. Tähän voidaan liittää maantietoa ja matematiikkaa. Samalla voidaan keskustella, mitä mieltä lapset ovat koulun piha-alueista ja lähiympäristöstä.

VALOKUVAUS tehtävä

Millaisia muotoja, värejä, pintoja ja rytmiä koulurakennuksessa ja sen ympäristössä on? Opetellaan rajaamaan näkymää, tarkastelemaan asioita hyvin läheltä, sekä opetellaan myös kuvasommittelua ja värioppia. Opitaan myös yksityiskohtien, materiaalien ym. merkitys ympäristön suunnittelussa.

Voidaan katsoa esimerkkikuvia, jotta oppilaat hahmottavat, mitä ollaan tekemässä. Mutta ne eivät saa johdattaa lasten tekemistä liikaa.

Jokainen oppilas saa valita tehtävää varten pienen muovi eläimen tms., joka auttaa hahmottamaan asioita eri mittakaavassa. Se myös helpottaa keskittymään tehtävään ja saa oppilaat menemään lähelle asioita. Hahmolla voi olla kuvassa myös tarinallinen merkitys. Esim. supersankari puolustaa luontoarvoja.

Valokuvaamisessa käytetään digipokkaria, jotta oppilaat keskittyvät valokuvaamiseen. Taplettien ja kännykkäkameroiden kanssa voi tehdä myös saman tehtävän, mutta silloin kannattaa varmistua siitä, että oppilaat keskittyvät valokuvaamiseen, eikä muiden ohjelmien/sovelluksien käyttämiseen. Digipokkareilla ei pysty myöskään jakamaan kuvia nettiin, joten sekin voi rauhoittaa tehtävän äärelle keskittymistä.

Ennen kuvausretkelle lähtöä kannattaa käydä läpi kameran toiminnot ja huolehtia, että akuissa on virtaa ja kameran kortilla tilaa kuville.

Oppilaat voivat toimia myös pienissä ryhmissä tai pareittain, jotta kaikille riittää kameroita. Ryhmissä voi jakaa tehtäviä niin, että osa toimii kameran takana ja osa sen edessä esim. asettaen hahmoja maisemaan. Ympäristön rajaamista voidaan harjoitella myös pahvisen rajaimen avulla ja valokuvata vasta sitten kun haluttu, rajattu näkymä on ”valmis”.

Kuvausretkellä pyritään keskittymään ympäristön tarkkailuun. Tehtävän suorittamiseen on hyvä varata aikaa, jotta ympäristöä ehditään katsella rauhassa ja ehditään löytää ja nähdä asioita.

Oppilaiden huomiota asioihin voi kiinnittää alussa helpoilla kysymyksillä: näetkö minkä värinen on ilmastointiritilä, minkävärinen on sinun mielestä tiiliseinä, betonilaatta, näetkö ympäristössä jonkin tutun säännöllisen muodon jne. Opettajan on hyvä heittäytyä itse mukaan tehtävään 😊.

Tehtävässä voidaan tarvittaessa rajata ihmiset pois, eli sovitaan yhteiseksi säännöksi, että kuvissa ei saa näkyä ihmisiä ollenkaan, jos niitä näkyy, sellaiset kuvat deletoidaan. Näin voidaan helpottaa tehtävän kulkua, koska kaikki eivät halua tulla kuvatuksi ja usein lapset miettivät sitä, mihin kuvat laitetaan, julkaistaanko niitä netissä jne.

VALOKUVIEN TARKASTELU

Kuvausretken jälkeen kuvat ladataan tietokoneelle. Jokainen oppilas saa katsoa omat kuvat ja valita niistä mieluisimmat. Sitten kaikkien valitut kuvat katsotaan yhdessä valkokankaalta.

Valokuvien avulla keskustellaan ympäristöstä, sieltä löytyneistä asioista, millaisia tarinoita kuvien ja hahmojen kautta syntyi ja millaisena lapset näkevät kouluympäristönsä. Mitkä asiat ovat ympäristössä mukavia, tärkeitä mm. viihtyvyyden kannalta ja mitkä asiat pilaavat ympäristöä, tekevät siitä epämiellyttävän. Voidaan keskustella myös ympäristön suojelusta, roskaamisesta, ympäristön suunnitteluun liittyvistä asioista jne.

Valokuvista voidaan tehdä myös näyttely. Kuvista teetetään oikeat paperikuvat ja ne laitetaan esim. pahvikehyksiin. Oppilaat saavat rakentaa niistä näyttelyn ja tehdä näyttelylle julisteen. Näyttelyyn voidaan kutsua koko koulu ja vanhemmat. Valokuvia voidaan kommentoida esim. emoji-avulla, mutta vain positiivisessa hengessä.